

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 651/2024-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., Hlavná 31, Trnava, v mene ktorej koná advokát a prokurista JUDr. Ľudovít Surma, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-15C/5/2019 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 11. decembra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia v napadnutom konaní. Sťažovateľka navrhuje, aby jej bolo priznané finančné zadosťučinenie a trovy konania.
2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou zo 7. februára 2019 domáhala ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. k. 15C/5/2019-151 zo 14. októbra 2021 uložil žalovaným povinnosť zaplatiť sťažovateľke spoločne a nerozdielne náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 21 750 eur a priznal jej náhradu trov konania v rozsahu 45 %. Proti výroku o náhrade trov konania podala sťažovateľka odvolanie.
3. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 9Co/94/2022-302 z 27. apríla 2023 výrok rozsudku súdu prvej inštancie týkajúci sa trov konania zmenil tak, že sťažovateľke priznal proti žalovaným nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Sťažovateľke zároveň priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Sťažovateľka si podaním zo 7. júla 2023 vyčíslila výšku náhrady trov konania a urgenciou 24. júla 2024 požiadala mestský súd, aby vo veci konal a rozhodol.

5. Mestský súd na podanú urgenciu nereagoval, a preto sťažovateľka podala 25. septembra 2024 sťažnosť na prieťahy v konaní. Oznámením o prešetrení sťažnosti zo 17. októbra 2024 mestský súd jednoznačne uznal sťažnosť za opodstatnenú a uviedol, že nebola dodržaná zákonná 60-dňová lehota na rozhodnutie o výške náhrady trov konania.

6. Následne mestský súd vydal uznesenie č. k. B1-15C/5/2019-335 z 2. októbra 2024, ktorým rozhodol o výške náhrady trov konania, teda rozhodol až po 15 mesiacoch, čo sťažovateľka považuje za nehospodárny a neefektívny postup súdu.

7. Sťažovateľka zastáva názor, že podanie ústavnej sťažnosti je prípustné aj vtedy, ak medzičasom došlo k skončeniu zásahu do jej práv. Vychádzajúc z gramatického výkladu čl. 127 ods. 1 ústavy, možno dospieť k záveru, že ústavodarca sám predpokladal, že ochrana práv bude ústavným súdom poskytovaná *ex post*, a teda aj po ich porušení. Ak totiž aj dôjde medzičasom k ukončeniu porušovania práv sťažovateľky, neznamená to, že jej právo porušené nebolo.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Sťažovateľka je toho názoru, že mestský súd v napadanom konaní predovšetkým vo vzťahu k rozhodovaniu o náhrade trov konania nekonal a rozhodol až po 15 mesiacoch napriek 60-dňovej zákonnej lehote.

9. Cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02) alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08). Podľa svojej ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v danom prípade mestským súdom) ešte mohlo trvať. Teda jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je požiadavka smerovania sťažnosti proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Tento právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (Obluk proti Slovenskej republike, rozsudok z 20. 6. 2006, č. 69484/01, body 62 a 63; Mazurek proti Slovenskej republike, rozsudok z 3. 3. 2009, sťažnosť č. 16970/05).

10. Ak v čase, keď bola sťažnosť doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť v zásade odmietne ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

11. Zo samotnej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že súdne konanie začalo 7. februára 2019 a bolo v merite právoplatne skončené 27. júna 2023. O výške náhrady trov konania rozhodol vyšší súdny úradník uznesením z 2. októbra 2024, ktoré bolo sťažovateľke doručené 18. novembra 2024.

12. Sťažovateľka sa aj napriek tomu obrátila na ústavný súd so svojou sťažnosťou doručenou 11. decembra 2024, t. j. v čase, keď porušenie označeného práva na všeobecnom súde, ktorého označila za porušovateľa, už netrvalo a konanie o jej sťažnosti pred ústavným súdom nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu zaručenému v čl. 48 ods. 2 ústavy.

13. Pokiaľ ide o argument sťažovateľky vo vzťahu k zachovaniu lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti postupu mestského súdu v napadnutom konaní, a to že ústavná sťažnosť týkajúca sa namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je opodstatnená aj v prípade jej podania v lehote do dvoch mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o náhrade trov konania, ktorým všeobecný súd rozhodol o celom predmete konania, k tomu ústavný súd poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, v zmysle ktorej je podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov odstránenie stavu právnej neistoty, k čomu v prípade sťažovateľky jednoznačne došlo v celom rozsahu.

14. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

15. Ústavný súd tiež dáva do pozornosti sťažovateľke, že zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov, z ktorého ustanovení sťažovateľka odvodzuje svoj názor na prípustnosť ústavnej sťažnosti, bol zrušený § 251 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2024

Libor Duľa
predseda senátu